

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 15-08-23337 צ'רלטון בע"מ ואח' נ' אלבז

לפני כבוד השופט רונן אילן

התובעת: 1. צ'רלטון בע"מ

נגד

הנתבע: רפאל אלבז

פסק דין

לפני תביעה לפיצוי ומתן חשבונות בטענה להפרת זכות יוצרים. התובעת מפיקה ומשדרת שידורי ספורט בערוצים ייעודיים. ערוצי הספורט של התובעת מוצעים לציבור באמצעות חברות "הוט" ו-"yes" כנגד תשלום דמי מנוי. הצפייה בשידורי התובעת מחייבת התקנת ממיר הכולל "כרטיס חכם" המאפשר פענוח וצפייה בערוצים אלו. לטענת התובעת, פעל הנתבע לשיווק והתקנת ממירים שיתופיים אשר מאפשרים, כנגד תשלום, צפייה בשידור ערוצי הספורט שלה וזאת בלא אישורה ומתוך פגיעה בזכות היוצרים שלה והתעשרות על חשבונה. הנתבע מצידו, הודה בניסיון להתקין ממיר שיתופי שיאפשר צפייה בשידורי התובעת, אך טען שאין בכך כדי להוות פגיעה בזכויות התובעת ואין בכך כדי להקנות לה זכות לחייבו בפיצוי.

במוקד תביעה זו עמדה לפיכך המחלוקת אם התקנת ממיר שיתופי הכוללת "חבילת תוכן" לקליטת שידורי התובעת מהווה פגיעה בזכות היוצרים של התובעת, ואם בנסיבות שהתבררו יש מקום ליתן לתובעת את הסעדים להם עתרה כנגד הנתבע.

העובדות

1. התובעת הינה חברה פרטית אשר עוסקת, בין היתר, בהפקת שידורי ספורט המשודרים בערוצי ספורט, דוגמת אלו המכונים "ספורט 1" ו-"ספורט 2". הנתבע הינו בעליו של עסק להתקנת אנטנות, צלחות לוויין וכיו"ב, עסק בו הוא עובד לבדו ופעיל למעלה מ-30 שנה.
2. בתקופה הרלוונטית לתובענה זו, במהלך 2014, פרסם הנתבע את העסק אותו הוא מפעיל, ובפרסומים שנעשו מטעמו הוצעו, בין היתר, גם רכישת "ממיר שיתופי" וכן צפייה בתכנים מקודדים. פרסומים אלו שנעשו מטעם הנתבע הגיעו לידיעת התובעת, אשר פועלת באמצעים שונים להגנה על קניינה הרוחני. התובעת פנתה למשרד חקירות ובקשה עריכת חקירה גם בקשר לפעילות הנתבע.
3. ביום 16.6.14 פנה לנתבע חוקר מטעמה של התובעת, מר גיא בן יוסף (להלן: "גיא") והתעניין ברכישת ממיר שיתופי ושירותים שיאפשרו לו צפייה בתכנים מקודדים. נוכח פנייה זו, מסר הנתבע לגיא שבאפשרותו להתקין בביתו ממיר שיתופי בעלות של 950 ₪ וכן גם לאפשר לו גישה לתכנים מקודדים בעלות נוספת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 15-08-23337 צ'רלטון בע"מ ואח' נ' אלבז

4. ביום 28.10.14 שב גיא ופנה לנתבע ובקש לרכוש ממנו ממיר שיתופי אשר יותקן בדירתו ויאפשר צפייה בתכנים מקודדים. בעקבות פנייה זו, הגיע הנתבע לדירתו של גיא ביום 30.10.14 והחל בהתקנתו של ממיר שיתופי אשר הביא עימו.

במהלך ביצוע ההתקנה הציג הנתבע בפני גיא את האפשרויות שיעמדו בפניו של גיא בתום ההתקנה, בהן גם אפשרויות לצפייה בערוצים השונים שמסדרת חברת "yes" ואף בערוצי הספורט של הנתבעת. דא עקא, שהניסיונות להתקין את הממיר כך שתתאפשר הצפייה כשלו פעם אחר פעם.

במצב זה, הודיע הנתבע לגיא שעליו ליטול את הממיר לבדיקה, שרק לאחר מכן ניתן יהיה לתאם מועד נוסף להתקנה. כך יצא הנתבע את דירתו של גיא כשהוא נוטל עימו את הממיר, בלא שקבל מגיא כל תשלום ובלא שתהיה לגיא אפשרות צפייה בשידורים כלשהם. זמן קצר לאחר מכן הודיע הנתבע לגיא כי התקלה תוקנה, אך לא תואם ביניהם מועד נוסף להתקנה.

5. גיא ערך והעביר לתובעת דו"ח על חקירתו את הנתבע, וזו שלחה לנתבע ביום 3.5.15 מכתב התראה בו טענה לפגיעה בזכויותיה ודרשה מהנתבע לחדול מכל פעילות הפוגעת בזכויותיה ולהעביר לה דו"ח על הכנסותיו. דרישת התובעת לא נענתה וביום 11.8.15 הוגשה תביעה זו.

תמצית טענות הצדדים, ההליך והראיות

6. לטענת התובעת, פועל הנתבע בניגוד לחוק, פוגע בזכויות היוצרים שלה ומתעשר על חשבונה. לפי גרסת התובעת, בערוצי הספורט שלה משודרות תכניות המהוות "יצירות דרמטיות" החוסות תחת הגנת דיני זכויות היוצרים, ומקנות לה לבדה את הזכות לשדר ולהעמיד לרשות הציבור את האפשרות לצפייה בתכנים השונים שבאותם ערוצי ספורט. הנתבע, כך לטענת התובעת, הפר את זכויות היוצרים שלה באשר שיווק והתקין אצל לקוחותיו "ממיר שיתופי", דהיינו: מכשיר המאפשר קליטת שידורים משרת המשדר אותם בניגוד לחוק, באופן "פיראטי". בכך גם, ממשכה התובעת, התעשר הנתבע על חשבונה ושלא כדין.

התובעת עותרת לפיכך לחיוב הנתבע במתן חשבונות על מלוא הכנסותיו בגין מכירת והתקנת ממירים שיתופיים וכן לחיובו בפיצוי על כל ההכנסות שהיו לו ממכירות אלו. עוד עותרת התובעת לחיוב הנתבע בפיצוי אותו העמידה על סך של 85,000 ₪.

7. לטענת הנתבע, אין כל בסיס לתביעה ואין כל יסוד לטענה שפעילותו פגעה בזכויות התובעת. לפי גרסת הנתבע, הוא אכן רוכש ומתקין אצל לקוחותיו גם ממירים אשר הוא רוכש כדת וכדין, ובהם גם "ממירים שיתופיים" אשר מאפשרים שיתוף קבצי וידאו באמצעות האינטרנט. ממירים אלו, ממשיך וטוען הנתבע, אכן גם מאפשרים צפייה בשידורים מקודדים, מוצפנים, אשר משדרות חברות דוגמת חברת "yes", ברם לפי הפסיקה מכירת מכשיר העוקף אמצעי הגנה טכנולוגי איננה מהווה פגיעה בזכות יוצרים.

עוד טוען הנתבע שהוא עצמו איננו עוסק בתחום זה. הנתבע מודה כי בעקבות פנייתו של גיא הוא נפגש עימו ועשה ניסיון להתקין בדירתו של גיא ממיר שיתופי אשר יאפשר צפייה בשידורים מקודדים, דוגמת שידורי ספורט, ואף מודה כי ניסיון זה כשל, אך מוסיף וטוען שהיה זה ניסיונו האחד והיחיד לבצע התקנה שכזו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 15-08-23337 צ'רלטון בע"מ ואח' נ' אלבז

- טוען לפיכך הנתבע כי אפילו הייתה מכירת הממיר השיתופי פגיעה בזכויות התובעת, מאחר והוא לא עוסק בכך כלל הרי שאין בסיס לתביעה כנגדו.
8. התובעת תמכה את גרסתה בתצהירו של גיא, החוקר מטעמה, ובתצהירו של מר עידו שניאור, מנהל תחום בתובעת. הנתבע תמך את גרסתו בתצהירו.
- בדיון אשר התקיים ביום 13.3.17 נחקרו המצהירים ובתום החקירות סכמו ב"כ הצדדים את טיעוניהם בעל פה.
- דין**
9. אין למעשה מחלוקת על זכות היוצרים של התובעת בכל הנוגע לשידור הערוצים שהיא מפעילה, ערוצי שידורי הספורט המכונים "ספורט 1" ו-"ספורט 2". עובדה זו כבר נדונה והוכרעה בפסקי דין לרוב, ולמשל:
- אירוע ספורט עצמו הוא התרחשות של עובדות במציאות, אשר כידוע אינן מוגנות בזכויות יוצרים. אלא שזכות היוצרים עשויה לחול על האופן המסוים בו אירוע הספורט מתועד ונערך. אופן התייעוד והצילום של אירוע ספורט כרוך בלא מעט יצירתיות, וכך בוודאי באשר לבימויו והפקתו של הצילום, כמו גם אופן העריכה. כל אלה עולים, ככלל, לכדי "יצירה מקורית" הזוכה להגנת דיני זכויות היוצרים.** (ע"א 9138/09 The Football Association Premier League Limited נ' פלוני [פורסם בנבו] 13.5.12, פסקה 12 בפסק הדין)
- אף הנתבע איננו כופר בזכויות היוצרים שיש לה לתובעת, והכחשתו טענה זו בכתב ההגנה נעשתה אך "מחוסר ידיעה". על אף זאת, נוכח תיאור פעילות התובעת (כמפורט בתצהירו של עדו שניאור מטעמה) והחלכה הפסקה כאמור, הובהר כי לתובעת זכויות היוצרים בשידורי הספורט שהיא מעבירה כאמור.
10. אין גם מחלוקת על כך שזכות היוצרים של התובעת מקנה לה בלעדיות בזכות להעמדת השידורים לרשות הציבור.
- סעיף 11 בחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007 (להלן: "החוק") מקנה לבעל זכות היוצרים, בין היתר, את הזכות להעמדת היצירה לרשות הציבור. סעיף 15 בחוק קובע כי "העמדה של יצירה לרשות הציבור היא עשיית פעולה ביצירה כך שלאנשים מקרב הציבור תהיה גישה אליה ממקום ובמועד לפי בחירתם".
- על יסוד הוראה זו, הנגשתה של יצירה מוגנת לציבור מהווה הפרה של זכות היוצרים ביצירה. במצב זה אין רלוונטיות לשאלה אם הציבור גם ממש אפשרות זו אם לאו; אם צפה ביצירה המוגנת אם לאו. די בקיומה של האפשרות לראות את אותה יצירה מוגנת כדי לקיים את היסוד לפגיעה בזכות היוצרים (ראו למשל: רחל ארידור-הרשקוביץ "מביצוע פומבי להעמדה לרשות הציבור: חידוש או בילבול תחת הדין החדש?" יוצרים זכויות 405, 417).
11. לטענת התובעת, מכירתו של "ממיר שיתופי" וחבילות תוכן המאפשרות צפייה בשידוריה מהווה הפרת זכויות היוצרים שלה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 15-08-23337 צ'רלטון בע"מ ואח' נ' אלבז

הנתבע כופר בטענה זו. לטענת הנתבע, מכירת מכשיר המאפשר עקיפת אמצעי הגנה טכנולוגי איננה מהווה הפרה של זכויות יוצרים. בטענה זו מפנה הנתבע לפסיקת בית המשט העליון בעניין טלראן (נ"א 5097/11 טלראן תקשורת (1986) בע"מ נ' צ'רלטון בע"מ ואח' [פורסם בנבו] 2.9.13). בפסק הדין בעניין טלראן אכן נקבע כי עקיפת אמצעי הגנה טכנולוגיים איננה מהווה הפרה של זכויות יוצרים של בעל הזכויות ביצירה, ובהדגשה שכך הדין גם לפי החוק, אף שלא חל על העניין נשוא פסק הדין האמור. וכך נקבע (פסקה 25 בפסק הדין של כבוד השופט זילברטל):

נמצא, כי מדינת ישראל, לעת הזו, בחרה שלא להגדיר עקיפת אמצעי הגנה טכנולוגיים כהפרה של זכויות יוצרים. הדברים אמורים הן ביחס למצב החקיקתי לאחר החוק החדש והן ביחס למצב החקיקתי במועד מכירת הכרטיסים על-ידי טלראן. אל לנו לשכוח את עקרון היסוד שלפיו מה שלא תחום על-פי דין בגדרי זכות יוצרים אינו חלק מאגד הזכויות המוגנות. משכך, אין להלום את הטענה שעצם מכירת הכרטיסים, שמהווים אמצעי עקיפה לאמצעי הגנה טכנולוגיים, מהווה הפרה עקיפה של זכות היוצרים של צ'רלטון.

שידורי הטלוויזיה של התובעת משודרים כשהם מקודדים. הצפייה בהם מחייבת שימוש בממיר, הכולל "כרטיס חכם" אשר מפענח את התכנים המקודדים ומאפשר צפייה בהם. "ממיר שיתופי", כפי שהוצג על ידי הצדדים, הינו מכשיר הדומה לממירים אשר משווקות החברות "הוט" ו-"yes", ובמקורו נועד לאפשר למשתמשים בו שיתוף בקבצי וידאו. הממיר השיתופי מאפשר צפייה בשידורים שאינם מוצפנים, דוגמת ערוץ 2, ערוץ 10 והערוץ הראשון, אך גם "עקיפה" של אמצעי ההגנה בהן משתמשות החברות המשדרות שידורי טלוויזיה וצפייה בשידורים מוצפנים. ברי הדבר שאותה עקיפה של אמצעי ההגנה של התובעת פוגעת בתובעת, ואיננה מתיישבת עם רצונה לאפשר צפייה בשידורי הספורט אשר היא משדרת רק באמצעות התקשרות עימה. עם זאת, כפי שנקבע בפסיקה, מכירת אמצעי עקיפה כשלעצמה - איננה מהווה הפרה של זכויות יוצרים.

ככלל איפה, ובפרט כאשר "הממיר השיתופי" מאפשר גם צפייה בשידורים שאינם מוצפנים, לא ניתן לטעון שעצם שיווקו או התקנתו של "ממיר שיתופי" מהווה פגיעה בזכות יוצרים.

12. דא עקא, שטענות התובעת אינן מתבססות על עצם מכירת "ממיר שיתופי" על ידי הנתבע ואף לא על עצם התקנתו. טענות התובעת מתייחסות לפעולה הנוספת הנלווית לכך – התאמתו הספציפית לצפייה בשידורי התובעת.

לפי גרסת התובעת, במקום שאיננו ידוע יושב פלוני, אף זהותו איננה ידועה, ומפיץ את שידורי התובעת לצבור. אותו פלוני, כך נטען, עושה שימוש בשרת שיתופי פיראטי לשם רכישה חוקית של שידורים דוגמת שידורי התובעת, והפצתם האסורה למנויים שונים. מצב זה אותו מתארת התובעת שונה ממכירת את התקנת "ממיר שיתופי" בלבד. במצב זה, מתברר כי קיים אדם, "פיראט" לפי הגדרת התובעת, אשר פרנסתו הינה הפצת שידורי התובעת ובאדישות לפגיעה בזכויות היוצרים שלה.

פגיעה בזכות יוצרים יכולה להיגרם גם במצב של "הפרה תורמת", דהיינו מצב בו גם מי שאינו מפר באופן ישיר זכות יוצרים נמצא אחראי לה, וזאת על רקע התנהגותו ומעורבותו בנסיבות המקרה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 15-08-23337 צ'רלטון בע"מ ואח' נ' אלבז

הפרה תורמת (Contributory Infringement) בזכות יוצרים, מתייחסת – ככלל – למצב בו גם מי שאינו מפר באופן ישיר זכות יוצרים נמצא אחראי לה, וזאת על רקע התנהגותו ומעורבותו בנסיבות המקרה. מדובר לרוב בנסיבות בהן גורם אחד אינו מבצע את ההפרה בעצמו, אך הוא מאפשר ומתיר את פעילותו המפרה של גורם אחר, או אף מסייע ומעודד את אותה הפעילות. הוא משמש מעין "גורם ביניים", בשרשרת ההפרה – בטווח שבין המפר הישיר (מפר "הקצה"), לבין בעל הזכות. (ע"א 5977/07 האוניברסיטה העברית בירושלים נ' בית שוקו להוצאת ספרים בע"מ [פורסם בנבו] 20.6.11, פסקה 11 בפסק הדין).

במסגרת ע"א 5977/07 הוכרה דוקטרינת "ההפרה התורמת" כחלה בישראל ונקבעו התנאים ההכרחיים להתקיימותה של הפרה שכזו: קיומה של הפרה על-ידי צד שלישי; ידיעה ממשית וקונקרטית אודות ההפרה; ותרומה משמעותית וניכרת לביצועה. וזה אשר לו טוענת התובעת. לא רק כנגד מכירת או התקנת הממיר השיטופי מלינה התובעת, אלא כנגד הסיוע שהועמד לאותו פלוני, "הפיראט", להפיץ שלא כדין את שידורי התובעת.

לפי טענתו של גיא, החוקר מטעם התובעת, לא הסתפק הנתבע בהצעה להתקין ממיר שיתופי, אלא הוסיף והציע למכור לגיא כנגד "דמי מנוי" גם את האפשרות לצפות בשידורים מוצפנים שונים, בהם ערוצי הספורט של התובעת. במהלך חקירתו הנגדית, למעשה הודה הנתבע בטענה זו. הנתבע טען בעדותו כי אותה עת עמד בקשר עם אדם בשם "אלי" וממנו התכוון לרכוש את אותה "חבילה" ולשווק אותה לגיא (עמ' 18 – 19 בפרוט').

למעשה, עדותו של הנתבע מבססת את טענת התובעת. מעדות זו מתברר שפלוני, בין אם שמו "אלי" ובין אם שמו שונה, מפר את זכות היוצרים של התובעת ומעמיד לרשות הציבור את האפשרות לצפות בשידורים המוצפנים שמשודרים מטעמה. עוד התברר שהנתבע, כמי שעוסק בהתקנת ממירים, היה מודע לכך שהוא נותן יד להפצת שידורים הפוגעים בזכויות יוצרים, גם של התובעת. ולבסוף, ברי הדבר שבלא תרומתו של אדם בעל כישורים והבנה בהתקנת ממיר שיתופי, לא יכול היה אותו פלוני, "הפיראט", להוציא לפועל את תכניתו. ובכך גם האבחנה הברורה בין מצב עובדות זה למצב נשוא פסק הדין בעניין טלראן. בעניין דנא אין עסקינן רק בשידור מכשיר העוקף אמצעי הגנה, אלא בשיתוף פעולה עם אדם אשר במודע ובכוונה מתיימר להנגיש לציבור שידורים שזכות היוצרים בהם נתונה בלעדית התובעת.

אם כך, אני מקבל את טענת התובעת וקובע כי התקנת "ממיר שיתופי", הכוללת "חבילת תוכן" המאפשרת צפייה בשידורים המוצפנים של התובעת - מהווה הפרת זכות היוצרים של התובעת.

13. לטענת התובעת, נוכח הפגיעה בזכות היוצרים שלה יש לחייב את הנתבע בתשלום הפיצוי הקבוע בחוק, יש לקבוע שהנתבע התעשר על חשבונה שלא כדין, ויש לחייב את הנתבע למסור דין וחשבון על כל הכנסותיו ממכירת שירותים אלו.

אף שקבלתי את טענת התובעת בכל הנוגע לפגיעה בזכויותיה בשירותים שהציע הנתבע לגיא, לא ניתן לקבל את התביעה ולא ניתן לחייב את הנתבע בפיצוי שהרי התברר שהנתבע לא ספק בפועל כל שירות לגיא.

כבר מעדותו של גיא, התברר שהמרחק בין מה שהציע הנתבע למה שעלה בידו לספק היה כמרחק בין מזרח ומערב. וכך העיד גיא (עמ' 10; ש' 2 – 5 בפרוט').

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 15-08-23337 צ'רלטון בע"מ ואח' נ' אלבז

אני נזכר במקרה הזה. הוסכם לאחר שהממיר היה בעייתי, המתקין לקח אותו חזרה ודיווח מאוחר יותר שהוא מצא תקלה בממיר, קבענו שהוא יבדוק את הסיבה לתקלה, חזר אלי ואמר שהתקלה נפתרה וקבענו שתעשה התקנה נוספת. לאור התייעצות עם מי שמעסיק אותי, אמר שאין צורך יותר מה שהשגנו זה בסדר.

התברר כי הנתבע אכן הגיע לדירת גיא ובקש להתקין "ממיר שיתופי", אשר יאפשר צפייה בשידורים מוצפנים, כולל ערוצי הספורט של התובעת. ועוד התברר שהנתבע נכשל. למרות מאמציו, לא עלה בידי הנתבע להתקין הממיר באופן שיאפשר צפייה בשידורים כלשהם וכאשר נואש מהניסיונות לעשות כן - נטש את דירת גיא כשהוא נוטל את הממיר איתו, לא משאיר בדירה דבר ולא נוטל תשלום כלשהו מגיא.

משמע, מהמפגש שבין הנתבע לגיא התברר שלא נגרמה כלל פגיעה בזכויות התובעת. לא פגיעה בזכות היוצרים שלה ולא בכלל. לא התעשרות על חשבונה ולא התעשרות בכלל. למעשה, חוסר יכולתו של הנתבע להתקין את הממיר השיתופי דווקא תומכת בטענתו שהיה זה אירוע חד פעמי.

בהתאם לסעיף 56 בחוק עומדת לתובעת הזכות לפיצוי בלא הוכחת נזק במצבים בהם הופרה זכות היוצרים שלה. לא במצבים בהם לא הופרה כל זכות שלה, גם אם הייתה כוונה שכוזו מלכתחילה. לפתחה של התובעת רבץ הנטל להוכיח שהנתבע פגעה בזכויותיה והעמיד לרשות אדם כלשהו, בין אם חוקר מטעמה ובין אחר, את האפשרות לצפייה בשידורי התובעת. בנטל זה לא עמדה התובעת, באשר לא הציגה ולו מקרה בודד בו התקין הנתבע ממיר שיתופי או "מכר" חבילת תוכן לצפייה אסורה בשידורי התובעת.

ואם לא הוכיחה התובעת שהנתבע פגע בזכויותיה, לא עומדת לה הזכות לסעד כלשהו מהנתבע.

14. לסיכום, תביעה זו הגשה על בסיס הטענה שלפיה התקנת "ממיר שיתופי" המלווה במכירת "חבילה" המאפשרת צפייה בשידורים מוצפנים של התובעת מהווה פגיעה בזכות היוצרים שלה. טענה זו התקבלה. נמצא שמתן שירותים שכאלו, להבדיל ממכירת מכשיר המיועד לעקוף אמצעי הגנה טכנולוגי, מסייעת לאדם אחר להנגיש לציבור יצירות מוגנות שהזכות בהן נתונה לתובעת. ועם זאת, התברר שבמקרה נשוא תביעה זו כלל לא עלה בידי הנתבע לבצע כזו התקנה ולא הוכח כל מקרה אחר, ולו בודד, בו בצע הנתבע התקנה אסורה שכזו.

הנטל להוכיח את כל יסודות עילת התביעה, כולל הטענה להתקנה שהפרה בפועל את זכויותיה, רבץ לפתחה של התובעת. ומשלא הוכיחה זאת – אין אלא לדחות את התביעה.

15. אשר על כן אני דוחה את התביעה.

התובעת תישא בהוצאות הנתבע בגין תביעה זו בסך של 12,000 ₪.

ניתן היום, כ"א אדר תשע"ז, 19 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.

רון אילן, שופט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23337-08-15 צ'רלטון בע"מ ואח' נ' אלבז